

prosjektbeskrivelse

Ut er in - barnehage

Navn

Ut er in - barnehage

Visjon

Helsefremmende barnehager i Salten

Hovedmål

- Fremme trivsel og sunn livsførsel i barnehagen
- Fremme barnehagens holdningsskapende arbeid for trivsel og sunn livsstil gjennom hele livet.

Hovedemner:

- fysisk aktivitet
- naturopplevelse
- mat

Pedagogisk innfallsvinkel

Nettverket skal ha et helhetlig blikk på rammeplan for barnehagen og andre viktige føringsdokumenter for barnehagen. Sentrale måloppnåelser ved uteaktivitet i barnehagens uteområde og barnehagens nærmiljø kartlegges og vektlegges.

Viktig metodisk tilnærming er: "stedsbasert læring" presentert på nettstedet

www.uterin.salten.no .

Utviklingsmål for hver prosjektbarnehage.

Hver barnehage skal arbeide med de tre hovedemnene: fysisk aktivitet, naturopplevelse og mat. Hovedemnene kan vektlegges ulikt.

1. Kunnskap om folkehelse

Hele personalet skal ha god kunnskap om hovedelementene og hovedutfordringene i norsk folkehelsepolitikk.

Hele personalet skal ha kjennskap til hovedelementene i Nordland fylkeskommunes folkehelsesatsing.

2. Fysisk aktivitet

Barnehagen skal fremme allsidig fysisk aktivitet, med et særlig blick for de mest inaktive, jfr anbefalinger fra helsemyndighetene.

3. Robuste barn som trives ute

Barnehagen skal fremme lystbetont opplevelse og aktivitet ute til alle årstider i all slags vær. Arktisk klima, årstidenes vekslinger og værets uforutsigbarhet skal framheves og utnyttes som positive kvaliteter.

4. Naturopplevelser

Naturopplevelser i barnehagen kan ha stor betydning for framtidig psykisk helse, lærelyst, stedstilhørighet og holdning til bærekraftig samfunnsutvikling.

Barnehagen skal stimulere til mange gode naturopplevelser i barnehagens uteområde og nærområde.

Personalet skal selv formidle glede over fysisk aktivitet og opplevelser i naturen, for på den måten å stimulere til utvikling av positive holdninger til fysisk aktivitet og opplevelser i natur hos barna.

Barnehagen skal vektlegge opplæring i enkelt, miljøvennlig friluftsliv.

5. Fysisk tilrettelegging

Barnehagen vurderer og evt. iverksetter fysisk tilrettelegging i barnehagens uteområde og/eller barnehagens nærmiljø med sikte på mer og bedre uteaktivitet.

6. Mat

Lokale matressurser kartlegges og utnyttes i barnehagen.

- Samarbeid med matprodusenter vurderes, eks. grønnsakdyrkere, melke- og kjøttprodusenter og/eller fiskere og fiskematprodusenter.
- Barnehagen vurderer og evt. iverksetter egen bær- eller grønnsakdyrking i barnehagens uteområde.
- Barnehagen kartlegger matressurser i utmark, eks. bær, viltvoksende urter, trær og sopp. Fjæra som spiskammer kartlegges der nærmiljøet omfatter havstrand.
- Utfra lokale natur- og kulturforutsetninger konserverer, tilbereder og serverer barnehagene lokal mat.
- Det legges vekt på helhetlige matkjeder slik at barna kan oppleve sammenhenger mellom dyrking/høsting – konservering – tilberedning – spising og evt. gjødsling/kompostering.
- Barnehagene tar både utgangspunkt i lokale mat- og matproduksjonstradisjoner og nye muligheter for høsting og konservering.
- Sunn mat og sunt kosthold fremmes, jfr. helsemyndighetene anbefalinger.

7. Planer og systematikk

Barnehagens helsefremmende mål og tiltak skal synliggjøres i barnehagens årsplaner og evt. andre oppfølgende planer.

8. Dokumentasjon

Barnehagen skal dokumentere helsefremmende virksomhet ved fotografering og utvikling av enkelt elektronisk fotoarkiv.

Minst et mediaoppslag pr. år tilstrebes.

Hovedparter

- Nordland fylkeskommune: premissleverandør, faglig samarbeidspart og økonomisk bidragsyter
- RKK Indre Salten: både administrativt og faglig medansvar.
- Salten Friluftsråd: prosjektleder med pådriveransvar, faglig medansvar og administrativt hovedansvar

Andre samarbeidsparter/aktuelle samarbeidsparter

- Friluftsrådernes Landsforbund og andre interkommunale friluftsråd
- Fylkesmannen i Nordland, utdanningsavdelingen
- Fylkesmannen i Nordland, sosial- og helseavdelingen
- Høgskolen i Bodø, profesjonshøgskolen

Styring og ledelse

Prosjektet ledes av ei styrings med representanter fra:

1. Salten Friluftsråd, sekretariatsansvar
2. Nordland fylkeskommune
3. RKK Indre Salten

Styringsgruppa kan, permanent eller temporært, utvides med representanter fra flere organisasjoner.

Private og offentlige barnehager

- Nettverket sidestiller private og offentlige barnehager.

Geografisk område

- Nettverket kan omfatte barnehager i hele Salten Friluftsråds virkeområde, dvs kommunene Hamarøy, Steigen, Sørfold, Fauske, Bodø, Saltdal, Beiarn, Gildeskål og Meløy. I kommuner utenfor RKK Indre Saltens virkeområde opprettes kommunale kontakter.

Tidsramme

- Prosjektperiode: 2008 – 2001 , samme tidsrom som virketid for Nordland fylkeskommunes handlingsplan for folkehelsearbeid.

Deltakende barnehager

Inntil 10 barnehager med totalt inntil 20 representanter deltar i nettverket

- To representanter fra én utvalgt barnehage i hver av de ni medlemskommunene inviteres med i nettverket.
- Styringsgruppa kan selv supplere med én eller flere barnehager, avhengig av hvor mange kommuner som ønsker å delta i prosjektet.
- Maksimum ti barnehager kan delta i prosjektet.

Hovedoppgaver i nettverkene

- Kompetanseutvikling ved
 - idé- og erfaringsutvikling deltakerne imellom
 - eksterne bidrag
- Dokumentasjon

Antall nettverkssamlinger

- Utgangspunktet er to samlinger i året. Nettverket velger selv evt. avvik i frekvens. Samlingene kan være dags- eller todagersamlinger, med eller uten eksterne innledere, evt. i samarbeid med lignende nettverk administrert av andre friluftsråd i Nordland.
- Nettverket avklarer evt. opprettelse av ”undernettverk”.

Ekstern formidling

Ervervet kompetanse i nettverket formidles videre til:

- **Deltakende barnehager**
Prosjektbarnehagene har hovedansvar for helhetlig involvering av ”egen” barnehage. Både ledelse, øvrig personell, foreldre og barnehagebarna skal involveres i arbeidet i deltakerbarnehagene.
- **Barnehager i Salten**
RKK indre Salten og barnehageledelse i deltakerkommunene har hovedansvar for formidling fra nettverket til barnehager innad i egen kommune. Kommunene framlegger en enkel, skriftlig plan for dette arbeidet.
- **Nordland fylke**
Saltens Friluftsråd har hovedansvar for formidling på fylkesnivå. Det legges til grunn nært samarbeid med Nordland fylkeskommune og øvrige friluftsråd i Nordland.
- **Norge**
Saltens Friluftsråd har hovedansvaret for formidling på nasjonalt nivå. Friluftsrådernes Landsforbund er nær samarbeidspart. Formidling skjer gjennom nettverk for interkommunale friluftsråd som arbeider med folkehelsesatsing i skole og barnehage. Nettverk er opprettet av Friluftsrådernes Landsforbund.

Evaluering

Det legges vekt på systematisk erfaringsutveksling underveis i prosjektet.

Det legges ikke opp til ekstern evaluering av prosjektet.

Sertifisering av deltakerbarnehagene

Deltakerbarnehager kan "sertifiseres" som *helsefremmende barnehage* av Nordland fylkeskommune jfr. utviklingsmål for barnehagene. Evt. "eksamen" vurderes med utgangspunkt i beskrevne utviklingsmål for barnehagen.

Dokumentasjon

Dokumentasjon av tiltak og virksomhet skjer ved:

- Opparbeidelse av **fotoarkiv**. Salten Friluftsråd tar hovedansvar for elektronisk arkivering av bilder med særlig verdi for virksomheten
- **Videoopptak** vurderes.
Mot slutten av prosjektet kan det vurderes å leie inn tjenester for produksjon av tematiske "videosnutter".
- **Bokutgivelse**
Fagbokforlaget har sagt seg interessert i bokutgivelse basert på lysbildeforedrag av Salten Friluftsråd vist under landskonferanse for barnehager, Bodø, november 2007.
Styringsgruppa, sammen med Fagbokforlaget, avklarer om bokutgivelse kan integreres i prosjektet.
- **Presentasjon på nett**
Nyheter, virksomhet og resultater kan formidles på Salten Friluftsråds nettsted www.salten.no/friluftsrad. Opprettelse av eget nettsted, etter mal www.uterin.salten.no vurderes.

Økonomi

Verdi/årlige utgifter:

1 Nettverkssamlinger

1a

Arbeidstid, to årlige samlinger, en dagsamling og en todagersamling

- SF: arbeid 20 timer(inkl. reisetid) x 2 = 40 timer a kr. 400	kr.	16 000
- RKK IS: arbeid 20 timer(inkl. reisetid) x 2= 40 timer a kr. 400	kr.	16 000
- deltakerbarnehager:		
2 delt.x10 barneh x 20 t(inkl. reisetid) x 2 = 800 timer a kr. 400 =	kr.	320 000

1b

Reiser, overnatting og mat, to årlige samlinger

Det budsjetteres med 1 dagsamling og 1 2-dagersamling:

- SF: reiser kr. 1 000 x 2	kr.	2 000
- RKK IS: reiser kr. 500 x 2	kr.	1 000
- deltakere: kost, 1 samling uten overnatting: 25 pers a kr. 400	kr.	10 000
- deltakere: overnatt og kost, 1 samling m overnatt: 25 pers a kr. 1 200	kr.	30 000
- deltakerbarnehager: reiser, 2 samlinger x 2 delt x 10 barneh a kr. 400	kr.	16 000

1c**Arbeidstid, administrativ og faglig planlegging/etterarbeid knytta til samlingene**

- SF: 20 timer fagl. 10 timer adm pr. samling = 30 t x 2 = 60 timer x 400	kr.	24 000
- RKK IS: 10 t fagl. 10 t adm pr. samling = 20 t x 2 = 40 timer a kr. 400	kr.	16 000
- deltakerbarneh: 10 barneh a 2 delt x 5 t fagl. arb = 100 timer a kr. 400	kr.	40 000

2**Virksomhet utenom nettverkssamlinger**

- SF: egen kompetanseheving (litteraturstudier, deltakelse i FL-nettverk, kurs/konferanser), dokumentasjon (bilder/video og bildearkiv) 150 timer a kr. 400	kr.	60 000
- SF: oppfølging av enkeltbarnehager, ett besøk pr. år: forberedelse, gjennomføring (inkl. reisetid), etterarbeid: 20 timer x 10 barnehager = 200 timer a kr. 400	kr.	80 000
- SF: reiseutgifter barnehagebesøk: kr. 1 000 x 10 =	kr.	10 000
- SF: utstyr, materiell	kr.	3 000
- RKK IS, faglig og adm arbeid, inkl. samarbeid med SF: 10 timer a kr. 400	kr.	4 000
- deltakerbarnehager: planlegging, gjennomføring (inkl. praktisk utprøving med barna) og dokumentasjon: grovt estimat: 30 timer medvirkning pr. barnehageansatt (ikke arbeid på toppen av virksomheten, men prioriterte folkehelseiltak integrert i barnehagens ordinære virksomhet. Virksomhet barnehagen er pålagt jfr nasjonale føringer, eks. Departementene: Handlingsplan for fysisk aktivitet) x 10 ansatte x 10 barnehager = 3 000 timer x kr. 400	kr.	1 200 000
- andre, eks. fylkesmann, fylkeskommune, høgskole, kommuneadm, grovt estimat: 50 timer a kr. 400	kr.	20 000
- verdien av engasjement til barnehagebarn og foreldre medtas ikke	-	
- verdien av evt. forskningsinnsats knytta til prosjektet medtas ikke	-	
- verdien av evt. spillemidler eller utnyttelse av andre eksterne tilskuddsmuligheter medtas ikke	-	

3**Utstyr/materiell**

- deltakerbarnehager: utstyr/materiell til utviklingsarbeid (eks: knytta til dyrking, høsting, konservering og tilbedning av mat eller stimulering til fysisk aktivitet og naturopplevelse (eks. skrittellere, luper, bestemmelsesnøkler, fangstutstyr ...) kr. 5 000 x 10 barnehager:	kr.	50 000
---	-----	--------

Årlig tiltaksverdi:

- SF, arbeid: 450 timer a kr. 400	(kr.	180 000)
- SF, kroneutlegg:	(kr.	15 000)
SF sum	(kr.	175 000)
- RKK IS, arbeid: 90 timer a kr. 400	(kr.	36 000)
- RKK IS, kroneutlegg	(kr.	1 000)

RKK IS, sum	(kr. 37 000)
- deltakerbarnehager, arbeid: 3 900 timer a kr. 400	(kr 1 560 000)
- deltakerbarnehager, kroneutlegg:	(kr. 106 000)
deltakerbarnehager sum	(kr.1 664 000)
- andre, arbeid: 50 timer a kr. 400	(kr. 20 000)
- andre, kroneutlegg: ingen	(kr. 0)
Sum årlig tiltaksverdi:	kr.1 918 000

Finansieringsplan

SF

- 1/3 av egen arbeidstid: 450 timer a kr. 400 x 1/3	kr. 60 000
sum SF	kr. 60 000

RKK IS/deltakende kommuner

- RKK IS, egen arbeidstid: 90 timer a kr. 400	kr. 36 000
- RKK IS, egne reiser	kr. 1 000
- deltakerbarnehager, kost og overnatting v/ to samlinger	kr. 40 000
- deltakerbarnehager, reiser v/ to samlinger	kr. 16 000
sum RKK IS/deltakende kommuner	kr. 93 000

Deltakerbarnehager

- delttakerbarnehager	
2 samlinger:	
2 delt.x10 barneh x 20 t(inkl. reisetid) x 2 = 800 timer a kr. 400 =	kr. 320 000
- deltakerbarnehager, forberedelser og etterarbeid v 2 samlinger:	
barneh a 2 delt x 5 t fagl.arb = 100 timer a kr. 400	kr. 40 000
- deltakerbarnehager:	
planlegging, gjennomføring (inkl. praktisk utprøving med barna) og dokumentasjon:	
grovt estimat: 30 timer medvirkning pr. barnehageansatt.	
Dsv ikke arbeid på toppen av virksomheten, men prioriterte folkehelseiltak integrert i barnehagens ordinære virksomhet.	
Virksomhet barnehagen er pålagt jfr nasjonale føringer, eks. Departementene: Handlingsplan for fysisk aktivitet)	
Stip: 30 timer x 10 ansatte x 10 barnehager = 3 000 timer x kr. 400	kr.1 200 000
sum deltakerbarnehager:	kr.1 560 000

Andre

- andre, arbeidstid 50 timer a kr. 400	kr. 20 000
sum andre:	kr. 20 000

Nordland fylkeskommune, program folkehelse (søknad)

- SF, 2/3 av arbeidstid: 450 timer a kr. 400 x 2/3	kr. 120 000
- SF: reiser	kr. 12 000
- SF: utstyr, materiell	kr. 3 000

- deltakerbarnehager: utstyr/materiell til utviklingsarbeid (eks: knytta til dyrking, høsting, konservering og tilbedning av mat eller stimulering til fysisk aktivitet og naturopplevelse (eks. skrittellere, luper, bestemmelsesnøkler, fangstutstyr ...)	
kr. 5 000 x 10 barnehager:	kr. 50 000
sum Nordland fylkeskommune pr. år:	kr. 185 000

Sum alle: **kr.1 918 000**

note:

- 1) tidsinnsats pr. barnehager pr. år:
nettverkssamlinger:
- 2 deltakere på 2 samlinger inkl. for- og etterarbeid = 2 x 2 x 20 timer tot. 80 timer
Forberedelse og etterarbeid, nettverkssamlinger:
- 2 deltakere, 2 samlinger: 2 x 2 x 5 timer: tot. 20 timer

Øvrig arbeidsinnsats i barnehagene forutsettes gjennomført innenfor ordinære rammer.
- 2) RKK Indre Saltens faglige og administrative innsats er klarert.
RKK Indre Salten vil ha et faglig og administrativt medansvar generelt og et administrativt hovedansvar for barnehagesamlingene spesielt.

Spesielle utgifter i prosjektets enkeltår

Første år

- SF: 1 eks. videokamera m programvare	kr. 15 000
- SF: 1 eks. avansert kompaktkamera m porogramvare	kr. 5 000
- deltakende barnehager, 1 eks. kompaktkamera a kr. 2 000x 10	kr. 20 000
Sum spes. utgifter første år:	kr. 40 000

Merk: Tiltaket "Folkehelse i skole og barnehage 06-07 (SF-prosj. 659)
disponer ca. kr. 25 000 som kan nyttes til deltakerbarnehagene
i 2008.01.10

- kr. 25 000

Ekstraordinært behov i 2008, søknad til Nordland fylkeskommune: kr. 15 000

Total søknad Nordland fylkeskommune, barnehagesatsing 2008: kr. 200 000

Påfølgende år

Behovet pr. januar 2008 er uavklart.

- evt. utgifter til kjøp av tjenester for utarbeidelse av presentasjoner, eks. video